

BEKÜLDÖTT MŰVEK.

Néhány lap Esztergom város és megye múltjából. Irta Villányi Szaniszló szentbenedekrendi házfőnök és gymn. igazgató. Esztergom, 1891. 152 lap. Ára 2 frt.

Három évtized Esztergom-megye és város múltjából (1684—1714). Irta Villányi Szaniszló. Esztergom, 1892. 312 l. Ára 2 frt 50 kr. Mindkét műhöz egy pár igen sikerült rajz van csatolva.

MAGYAR PAEDAGOGIAI TÁRSASÁG.

I. Elnökségi ülés 1892. nov. 19-én.

Elnök: *Heinrich Gusztáv*, dr.; jegyző: *Trájtler Károly*. Jelen vannak: *Pauer Imre*, *Hóman Ottó*, *Verédy Károly*, *Badics Ferencz*, *Lengyel Sándor*, *György Aladár*.

1. *Lengyel Sándor* pénztáros előadja, hogy az eddigi bevétel 1871 frt 71 kr., a kiadás 1480 frt 57 krajczárt tesz. E kiadásba a nyomdai költségek nincsenek beleértve. A lap kiállítására vonatkozó számlák felülvizsgálás végett kiadatnak az elnöknek.

2. *Badics Ferencz* titkár felolvassa a Magyar Tudományos Akadémiához intézendő folyamodvány szövegét. A M. P. T. ebben állandó évi segélyt kér; valamint azt is, hogy a Társaság lapja az Akadémia megbízásából jelenhessék meg. Hozzájárulnak.

3. *Badics Ferencz* titkár felolvassa a m. k. vallás- és közoktatási miniszteriumhoz intézendő folyamodványt, melyben a M. P. T. részére nagyobb évi segélyt kér; egyszerűs mind azt is, hogy a hatásköre alatt álló intézetek könyvtárainak beszerzésre ajánlja. Hozzájárulnak.

4. *Lengyel Sándor* pénztáros hasonló folyamodványt óhajt intéztetni a Hazai első takarékpénztárhoz is. Helyesléssel fogadják.

5. *Heinrich Gusztáv* elnök felhívja a pénztárost, készítsen a jövő évre költségvetést s terjessze a legközelebbi elnökségi ülés elé.

6. *György Aladár* ellenőr jelenti, hogy a pénztárt két ízben is megvizsgálta s a legnagyobb rendben találta.

7. *Verédy Károly* alelnök jelenti, hogy a főv. közoktatásügyi bizottságban a Társaság részére utalványozandó évi segély adása tárgyában indítványt tett. Az elnökség elhatározza, hogy ez ügyben kérelmet intéz a főv. Tanácshoz.

8. *Lengyel Sándor* pénztáros jelenti, hogy a hátralékok beszédé-

sét postai megbízások útján teljesítette. A vele járó költséget utalványozzák.

9. *Badics Ferencz* titkár jelenti: a) felvételre ajánlatik 22 új *kültag*. Tudomásul szolgál. b) *Két rendes tag*: *Lázárné Kasztner Janka* és *Gööz József* dr. 50—50 frtot ajánlottak fel. Köszönettel tudomásul szolgál. c) *Váró Ferencz*, *Heller Ágost*, dr. *Kalesinsky*, *Márki Sándor* köszönetet mondanak megválasztásukért. d) Az erdélyi magyar színészet 100 éves jubileumán a Társaságot az elnökség intézkedéséből *Felméri Lajos* és *Márki Sándor* kolozsvári rendes tagok képviselték. Helyeslő tudomásul szolgál.

II. A M. P. T. felolvasó ülése 1892 nov. 19-én.

Elnök: *Heinrich Gusztáv* dr.; Jegyző: *Trájtler Károly*. Jelen vannak: *Badics Ferencz*, *Böngérfi János*, *Csengeri János*, *Gyertyánffy István*, *Gyulay Béla*, *György Aladár*, *Hóman Ottó*, *Hegedüs Károly*, *Kármán Mór*, *Komáromy Lajos*, *Lengyel Sándor*, *Lakits Vendel*, *Málnai Mihály*, *Névy László*, *Nagy László*, *Pauer Imre*, *Péterfy Sándor*, *Radó Vilmos*, *Szuppán Vilmos*, *Sebestyén Gyula*, *Thuránszky Irén*, *Verédy Károly*, *Zsengery Samu* rendes tagok; *Berta Ilona*, *Benke Balázs*, *Borszék Károly*, *Borszék Soma*, *Lengyel Sándorné*, *Miklós György*, *Radnay Bella*, *Reif Jakab*, *Sebestyén Jenő* s még többen vendégek.

1. *Heinrich Gusztáv* elnök megnyitja az ülést. A jegyzőkönyvet *Hóman Ottó* és *Sebestyén Gyula* hitelesítik.

2. *Lengyel Sándor* felolvassa *Szántó Sámuelnek* „*A kereskedelmi szakiskolák reformja*” című értekezését. (L. jelen számunkban). — *Lengyel Sándor* felolvasónak elvi kifogásai vannak az értekezés több pontja ellen, s felolvassa saját véleményét. (L. jelen számunkban.) A felolvasást élénk vitatkozás követte. *Hegedüs Károly* ellene van annak, hogy a polgári iskolákkal kereskedelmi iskolák legyenek kapcsolatban. A hazánkban létező ilynemű 38 keresk. iskolát soknak tartja. Nem helyeselheti, hogy még a szakiskolák is hivatalnokokat neveljenek. A keresk. iskolák felügyeletével kereskedőket kellene megbizni. *Névy László*t meglepte, hogy a felolvasó ily hosszú időre anticipálta a vita anyagát s tulajdonképen nem tudja: *Szántó* urral, vagy *Lengyel* urral kell-e vitatkoznia. Szerinte a szóban forgó kérdés ily alakban inkább kanapépörnek látszik. *Lengyel* válaszában a címkérdés foglalja el a domináló állást; holott sokkal lényegesebb kérdések várnak eldöntésre. Ez iskolák szaporodása elé aggodalommal tekint s a szaporodásban beteges állapotot lát. Azt kellene inkább keresni, megteszik-e ez iskolák kötelességüket. Végül különösnek találja *Lengyel* állítását, hogy a keresk. iskolákban a polg. isk. tanulók jobban megfelelnek, mint a reál- vagy gymn. tanulók.

A szülő 25 év óta tanít keresk. iskolában s tapasztalatai épen az ellenkezőre tanították. *Szuppán Vilmos* osztozik Névy nézeteiben. A két felolvasásban elvi álláspontot nem talál s ez okból a kérdéshez hozzá sem szólhat. Véleménye szerint sokkal kevesebb ilyenmő iskola jobban megfelelhetne a szükségletnek. A tulproductiót a minősítési törvény okozta. *Lengyel Sándor* tagadja, hogy objectiv felszólalása kanapépörnek volna minősíthető; különben is az elnökségtől kapott megbízatást. Szántó értekezésének felolvasására. *Heinrich Gusztáv* elnök kijelenti, hogy a két felolvasás kapcsán fejlődött eszmecseréből a véleményeket összefoglalni nem lehet, s csatlakozik Névy felfogásához, mely szerint a kérdés további megvitatását elvi alap hiányában fel kell függeszteni. A tárgyra vonatkozólag ő is szükségesnek tartja a mostani polgári és keresk. iskolákat tüzetesen megvizsgálni, hogy mit produkálnak; mert csakis így lehet aztán közelebb jutnunk a helyes megoldáshoz. Különben rajta lesz, hogy az illetékes körök figyelmét e visszasságokra felhívja s a polgári iskola helyzetét forduló pontra segítse; mert nézete szerint a polgári iskola, — melynek működésével senki sem lehet megelégedve, — oly problema, melyet megoldani eddig még nem sikerült.

3. A második felolvasó *Sebestyén Gyula* szabadon tartotta meg előadását «A képezdei tanárok képzése» czímen vonatkozással *Dezső Lajos*nak a Társaság f. é. májusi gyűlésén tartott felolvasására. A világos és meggyőző előadást nagy tetszéssel fogadta a hallgatóság. (Kivonatát lásd jelen számunkban.)

A kérdés bővebb megvitatása egy közelebbi ülés tárgya lesz.

A rendes tagok zárt ülése az idő előrehaladása miatt elmaradt.

Rendes tagok önkéntes ajánlatai:

20. Lázárné Kasztner Janka; 21. dr. Gööz József 50—50 frt. Ezekkel az ajánlatok összege: 1300 frt.

Külső tagokul (november 19-éig) felvételtek:

Bakos Kálmán (Modor), Benkó Imre (Nagy-Körös), Csajághy Imre (Duna-Pataj), Czeglédy István (Kún-Félegyháza), dr. Darvai Móríz (Arad), Décei Janka (Lőcse), Dobos Zoltán (F.-Dobsza), Gálffy Ignác (Miskolcz), Haslinger Ferencz (Arad), Himpfner Béla (Arad), dr. Jánosi Béla (Arad), Kara Győző (Arad), Kovács János (Budapest), Kórody Ferencz (Nagy-Kapos), Körmendy József (Arad), Lázár Lajos (Galgóc), Lejtényi Sándor (Arad), Pajkos Lajos (Cserépfalu), Schönleben István (Zombor), Telmányi Emil (Arad), Veress Endre (Kolozsvár), Zimmernann Sándor (Budapest).

Összesen: 22. Ezekkel a külső tagok összes száma: 476.

